

פניני הדף

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדף היומי
בביה"כ "אליהו הנביא", בשכונת רוממה, ירושלים

דבר העורך

"עוד לקוח"

הטלפון במשרד הנסיעות צלצל, הסוכן הרים את השפופרת שלום! מדברת המזכירה של "מוטי" אחיין שלך, "מוטי" ביקש שתזמין לו טיסה ליוגוסלביה, יש לו פגישת עסקים במיליוני דולרים, אולם הוא צריך לחזור בסוף השבוע לשבת "שבע ברכות של משפחת אשתו, אין בעיה! השיב הסוכן אבל לא אעשה זאת עכשיו אלא בעוד שעה, כולם יודעים שבין השעה 3-4 בצהריים אני הולך לשמוע שיעור דף היומי, ובזמן הזה אני כאילו מת.. אני מבטיח שכשאשוב בשעה ארבע מיד אטפל בענין, לא! זעקה המזכירה, מוטי אמר: שאם לא תזמין עכשיו יהיה אחר כך מאוחר מדי, שיגיד, אני יוצא לשיעור שלום! הסוכן שב למשרדו כעבור שעה, והחל לטפל בענין התקשר לחברת תעופה אחת שהודיעה: אין מקום. חברת תעופה נוספת הודיעה שעובדיה בשבייתה, לחברה האחרונה התקשר וציפה לתשובה שלילית אולם הם הודיעו לו שיש להם כרטיס הלוך, אולם כרטיס חזור מיוגוסלביה לישראל האחרון נמכר לפני חצי שעה, הסוכן התקשר לאחיינו מוטי, וסיפר לו שניסה ולא הצליח למצוא עבורו כרטיס חזור כיון שהוא נמכר בזמן שהוא היה בשיעור הדף היומי, האחייני שפך על הסוכן קיטון של האשמות וסיים את השיחה במשפט: הפסדת עוד לקוח אחד! אני נשאר בארץ ואת מעלליך כולם עוד ידעו, כל המשפחה ידעה מהסיפור הלא נעים, שגרם הדוד הסוכן לאיש העסקים אחיינו, בסוף השבוע בישרו כותרות העיתונים על מטוס שנסע מיוגוסלביה חזרה לישראל ואירעה בו תקלה, הוא נפל לים השחור, ולבנתיים אין ניצולים.. האחייני התקשר בהתרגשות לדודו "הסוכן" שמעת? שמעת שהמטוס בו הייתי אמור לחזור נפל לים, ואין ניצולים? שמעת, וכעת אני רוצה לשאול אותך, האם הפסדתי עוד לקוח או הרווחתי עוד לקוח? מלימוד תורה לא מפסידים..

אליהו הנביא הדף היומי הנחמדים בחודש אלול! שעתים מן השבוע נפש מה עשית ובה השתנה, חזר גל על את החזפה הגרורות לאדם לעשות תשובה "הנאור שבה מחזירנו לנוטב" אשרים.

השיעור בדף היומי נמסר ע"י הרב **אהרון בן אדיבה** שליט"א מדי ערב בשעה 20:15, לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקוה 1, שכונת רוממה

שאלת החודש

"המזגן שזגזג"

מעשה באדם שהזמין טכנאי מזגנים בעקבות תקלה שאירעה במזגן בביתו, הטכנאי הגיע ופירק את המזגן וגילה את התקלה, כרטיס החיישן של המזגן לא תקין, הוא פנה לבעל הבית ואמר לו ישנם שתי אפשרויות א. להחליף כרטיס חדש ועלותו היא 1.500 ₪. ב. לשלוח את הכרטיס למעבדה לתיקון ואם יצליחו לתקנו העלות היא 600 ₪ ואם לא יצליחו העלות היא 100 ₪ במה אתה בוחר? אני מעדיף את הניסיון לתיקון, השיב בעל הבית, הטכנאי יצא מהבית ובדרכו למעבדה ניסה לשחק עם הכרטיס והנה פלא הוא נסע בחזרה לבית, וניסה להפעיל את המזגן וזה עבד, הוא פנה לבעל הבית ודרש את עלות התיקון בסך 600 ₪, בעל הבית סירב וטען מכיון שלא שלחת זאת למעבדה אלא תיקנת זאת בעצמך, לכך אני חייב לשלם לך את עלות התיקון במעבדה אלא סך של 100 ₪ בלבד עם מי הצדק?

חוו דעתכם בנידון לפקס: 02-5817174, pninyhadaf@gmail.com

- (א) דף מה. נתבאר בגמ' דין היתר מצטרף לאיסור בנזיר וחטאת ובשאר איסורי התורה. השאלה: אדם שאכל חצי כזית גבינה, וקינח את פיו וצחצח שיניו, ומיד אכל חצי כזית בשר האם מצטרפים לברכת בורא נפשות?
- (ב) דף מו. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (צב,ד) שיעור ההליכה לחפש מים לפניו ארבעה מילין ולאחריו עד מיל. השאלה: המטייל ומחפש מים לנט"י, ואין בכוחו לילך ד' מיל האם יכול להתקדם פחות ממיל לחפש מים, ויאכל, ואח"כ יסב פניו ויסע לצד שכנגדו?
- (ג) דף מז. נתבאר בגמ' דין המבשל גיד הנשה ביו"ט בחלב מנין המלקות שלוקה, ובשו"ע או"ח (קצו) נתבאר ברכה על מאכל אסור.
- (ד) דף מת. השאלה: אדם בישל מאכל בשבת במזיד, האם האוכל את המאכל מברך עליו ברכה ראשונה ואחרונה? התרמת חזן שיש לו "איפון לימים נוראים". נתבאר בגמ' האיסור להשתמש בעצי אשירה משום "ולא תביא תועבה אל ביתך". השאלה: האם ראוי לפרסם חרם שלא להזמין חזנים המשתמשים ב"איפון" עקב הוראת הרבנים האוסרים זאת?
- (ה) דף מט. נערה שהשתדכה עם בחור מוכתר והתברר שהוא ע"ה. נתבאר בגמ' לגבי המשיא בתו לעם הארץ כאילו כופתה לפני ארי. השאלה: נערה שנישאה לבחור שבבירורים היללו אותו כתי"ח, והתברר שהוא מיושבי קרנות האם הוי מקח טעות?
- (ו) דף נ. ברכת הטוה"מ לאדם שישב "שבעה על אמו והתבדה". נתבאר בגמ' על בשורות טובות מברך "הטוב והמטיב" ועל בשורות רעות מברך "ברוך ד"ין האמת". השאלה: אדם שישב שבעה על אמו שנפטרה בחו"ל וכשקם התברר שהיא חיה, האם יברך הטוה"מ?
- (ז) דף נא. חזן אשכנזי במנין ספרדי ולהיפך. נתבאר בגמ' ההולך ממקום שעושים מלאכה בער"פ לפני חצות למקום שלא עושים ינהג כאותו מקום ואל ישנה מפני המחלוקת. השאלה: חזן אשכנזי במנין של ספרדים שטעה ב"המלך המשפט", האם ינהג כהשו"ע שמחייב לחזור או כהרמ"א שפוטר?

לעילוי נשמת

רודף צדקה וחסד
יהודה יחזקאל בן מרים ע"ה
נדבת בני משפחתו

אלו שנדבו להחזקת הגליון:

הרב שלמה בן אדיבה
מאיר כהן ומשפחתו
אסף מזרחי מרדכי אייזיקוביץ,

להשתתפות בהחזקת הגליון פנה למערכת
050-419-01-85

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד:

רח' פולונסקי 26 ירושלים. פקס 02-5817174 טל: 02-5829850

pninyhadaf@gmail.com

פתגמי מוסר:

• יצר הרע: נדמה לעכביש כשרואים אותו זה קל לתופסו הבעיה מתחילה כשהוא נעלם..

• אלול: "ברצות ה' דרכי איש גם אויביו י שלימו עמו" תרצ"ו שעות יש בחודש אלול אם אדם מנצלם הוא יצליח להכניע את אויביו שזה היצה"ר.

• מגיד שיעור: החל למסור שיעור בעמידה שאלו אותו מדוע? הוא השיב במאחז"ל "מי שפרע מדור המבול הוא יפרע ממי שאינו עומד בדיבורו"

• תולעת: ישנם אנשים שמקפידים לא לאכול תולעים אבל אינם מקפידים לא לאכול אנשים, דוד המלך התגונן ואמר אני תולעת אין סיבה לאכול אותי.

• נתינה: מעשה באדם שהיה במקווה לפתע צלצל הטלפון מהעבר השני נשמעה השאלה מוטי אני פה בחנות בגדים יש כפפות ב250 ש"ח לקנות? תקני! יש חגורה ב500 ש"ח לקנות? תקני! לפני יומיים היה לנו יום גישואין מצאתי טבעת ב2000 ש"ח לקנות? תקני! הוא סגר את הפלאפון ושאל למי שייך הפלאפון הזה?! לא החכמה להיטיב על חשבון השני תן משלך..

• חתן: באירוסין נכד של א' מגדולי הדור חקר הרב ממתני חתן נהיה מלך מאירוסין או מהחתונה? והוכיח שמאירוסין, שהרי למלך אסור להרבות נשים וגם לו מהתנאים יש רק אחת, למלך אסור להרבות כסף וזהב, וגם הוא מה שהתחייבו אין תוספת, והאיסור להרבות סוסים זה כלפי השדכנים המחפשים סוסים לעשות כסף על גבם..

• ניצול הזמן: חסיד נכנס לרבו וביקש שיברך אותו לרגל נסיעתו לחו"ל לעסקים, אמר לו הרבי אני רוצה ממך טובה יש לי מקטרת שנשברה, ואני רוצה שתקנה לי כזו בדיוק, לא חיקוי, לא דומה, בדיוק אותו דבר, אין בעיה כבוד הרב, הוא נסע לארה"ב, חיפש חנות למקטרת ושאל אותם אם יש להם מקטרת כזו? א"ל זה דגם ישן שאזל מהשוק, תנסה את מזלך בלונדון, שם יש מפעל ויתכן שתצא את מבוקשך, הוא קנה כרטיס ללונדון נסע מצא את המפעל אך גם שם התשובה היתה יש חיקוי ואין מקורי, הוא פנה בזמן שנתר לסגור עסקים, וחזר בפחי נפש, הוא התבייש להיכנס לרבי אולם הרבי שמע שהוא שב וביקש לקרוא לו הוא נכנס ובגמגום הודיע לרבי שלא עלה בידו למצוא את המקטרת המבוקשת הרב אמר לא נורא, לאחר שיצא מחדרו של הרבי החלו השאלות לנקר במוחו, מכל החסידים שיש לרבי הוא בחר דווקא אותי מדוע? הוא נכנס לרבי הציג את השאלה והרבי ענה לו ידעתי שבזמנך הפנוי אתה תלך לבלות ורציתי למנוע זאת ממך.

(ח) דף נב. **ציווי מלאכה ע"י בן חו"ל ביו"ט ב' של גלויות לבן א"י.** נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (תצו) גדרי ההלכות שבן חו"ל הנמצא בא"י צריך לנהוג. השאלה: האם מותר לבן חו"ל לצוות לבן א"י לעשות מלאכה שאינה לצורך אוכל נפש ביו"ט שני כשהוא שוהה בא"י?

(ט) דף נג: **בריחה המונית לחו"ל להינצל מחרב הגיוס.** נתבאר בגמ' מסירות נפשם של חנניה מישאל ועזריה על קידוש ה'.

השאלה: באופן שיתממש החשש ויעצרו בחורי ישיבה שלא ירצו להתגייס, האם יש להעדיף בריחה המונית לחו"ל או להישאר כאן ולקדש ש"ש?

(י) דף נד. **יציאת ידי חובה בשמיעת הבדלה מאשה.** נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (רצוח) דין הבדלה ע"י אשה לדעת השו"ע יכולה להבדיל ולרמ"א אינה יכולה.

השאלה: האם הנוהגת כהשו"ע יכולה להוציא בהבדלה מי שנוהגת כהרמ"א?

(יא) דף נה. **שתיית בירה המיובאת מחו"ל.** נתבאר בגמ' ובשו"ע יו"ד (רצג) איסור אכילת חדש ובפוסקים דנו לגבי אכילת לחם בחו"ל.

השאלה: האם יש לחשוש לאיסור חדש בבירה המיובאת מחו"ל כשההכשר על הרכיבים בלבד?

(יב) דף נו. **אמירת בשכמל"ו בקבלת עול מלכות שמים.** נתבאר בגמ' ענין אמירת בשכמל"ו בלחש מכיון שיעקב אמרו, אבל לא משה.

השאלה: האם יש ענין לומר בשכמל"ו כשאומרים את הפס' שמע בקבלת עול מלכות שמים.

(יג) דף נז: **מוהל החובש כפפות בעת המילה.** נתבאר בגמ' שאחת הצווחות שצווחה העזרה, היתה על יששכר שהיה לובש כפפות בעת העבודה בביהמ"ק.

השאלה: מוהל החובש כפפות בעת עשיית ברית מילה, האם יש להימנע מלקחתו שהרי ברית כמקטיר קטורת?

(יד) דף נט. **ברכה על הדלקת נרות שבת שהודלקו בחומץ.** נתבאר בגמ' ענין הדלקת הנרות והטבתם בביהמ"ק והנחת השמן הנצרך בעת ההדלקה.

השאלה: האם מברכים על הדלקת נרות שהודלקו בחומץ ע"י נס כדוגמת בתו של רחב"ד המואב במס' תענית?

(טו) דף ס. **אכל חסה בליל הסדר מפני שזה טעים ובריא.** נתבאר בגמ' ובשו"ע חו"מ (שיב) לגבי אדם שאומר שתי לשונות סותרים איזה לשון הקובע.

השאלה: אדם שהצהיר בליל הסדר שאוכל את המרור למצוה ולבריאות, האם יוצא ידי חובה?

(טז) דף סב. **הליכת אשה לשיעור תורה עיוני.** נתבאר בגמ' שברוריה אשת ר"מ הסתובבה אצל שלש מאות רבנים בכדי ללמוד מהם תורה.

השאלה: האם אשה רשאית לילך לשיעור תורה בעיני "חושן משפט" או שתימנע כיון שנשים דעתן קלה?

(יז) דף סג. **נדיב שתרום סכום גדול בדינר בשעה שהיה בהליך של פשיטת רגל.** נתבאר בגמ' דין אדם שאמר דבר אחד ובלבו חשב אחרת כיון שצריך שיהא פיו וליבו שווים.

השאלה: נדיב שהוזמן לדינר ומחמת בושה נקב סכום גדול בשעה שהיה בהליך של פשיטת רגל, האם חייב לשלם?

(יח) דף סד. **ברית בהשכמה במונין מצומצם או מאוחר ברוב עם.** נתבאר בגמ' שהקרבת דם הקורבן היתה נעשית ברוב עם משום ברוב עם הדרת מלך ומכאן למדו לענין תפילה.

השאלה: מה יש להעדיף ברית בהשכמה מצומצמת או מאוחר ברוב עם?

(יט) דף סה: **תפילה עם נעלי "קרוקס".** נתבאר בגמ' שבגדי כהונה בשעת עבודה היו צריכים להיות נאים ומשולשלים לכבוד ולתפארת.

השאלה: האם מותר לעמוד בתפילת שמונה עשרה עם נעלי "קרוקס"?

(כ) דף סו: **מוסד המחייב את המלמדים ללבוש "פראק".** נתבאר בגמ' לגבי ההנהגה במידת הענווה שצריך להיות שפל רוח ורוחו נמוכה כמשה רבינו.

השאלה: מוסד המחייב את הרמ"ם ללבוש פראק, האם רשאי לסרב להם בכדי להתחזק במידת הענווה?

(כא) דף סח. **לא נטל לולב והגיע סוף זמן קר"ש.** נתבאר בגמ' חביבה מצוה בשעתה ודנו האחרונים אם מילה שלא בזמנה קודמת לפדיון הבן.

השאלה: אדם שקם ביו"ט ראשון של סוכות שתי דקות לפני סוף זמן קר"ש של המג"א האם יטול לולב שכל רגע זה זמן המצוה?

(כב) דף סט: **תינוק שנולד בביה"ש בערב שבת.** נתבאר בשו"ע יו"ד (רסו) ואו"ח (שלא) דין מילת תינוק הנוול בשבת או בביה"ש ונח' הפוסקים אם 20 דק' או 25.

השאלה: אב שנוהג 20 דק' אחר השקיעה והמוהל נוהג 25 דק' אחר מי הולכים?

(כג) דף ע. **אכילת בשר ששהה בהקפאה ג' ימים ביו"ט.** נתבאר בגמ' דין אכילת שלמים ביו"ט משום שמחה ונח' הפוסקים לגבי בשר ששהה ג"י בהקפאה אם כשר לבישול.

השאלה: האם יש ענין שלא לאכול בשר ששהה בהקפאה ג"י לשמחת יו"ט שהרי פסול לקורבן?

(כד) דף עא. **כפרה לאוכל מאכל שבושל בשבת במזיד.** נתבאר בגמ' לגבי השוחט קורבן פסח בער"פ שחל להיות בשבת ונמצא הקורבן פסול חייב על שחיטתו.

השאלה: בעל קיטרינג שבישל בליל שבת לאחר שגילה שהצ'ולנט התקלקל האם האוכלים צריכים כפרה?

(כה) דף עב. **לשאל אדם שנעדר מהשיעור כשיש חשש שישקר.** נתבאר בגמ' שרב טרפון לא בא לביהמ"ד ור"ג שאלו וענה לו דבר תמוה.

השאלה: אדם שנעדר משיעור ויש חשש שאם ישאלו אותו למה לא בא ישקר האם ישאלוהו בכ"ז בכדי לעודדו?

שאלת החודש

מתוך פניני הדף מס' 86

השאלה שנשאלה: מעשה באדם שהוצרך להעביר סכום כסף נכבד לברזיל, ושמע שאחד האברכים בשכונה נוסע לבין הזמנים לברזיל, ביקש ממנו אם יוכל לעשות לו את הטובה והלה הסכים בתנאי שהוא לא אחראי על זה, הוא ניח את הכסף בתיק היד שלוקח עמו, ויהא שומר חנם, ואכן נסע לברזיל כשהתיק מונח מעל ראשו, לפתע הודיע הדייל שהמטוס נחת חגיית בניימ במוסקו, והנהלה הוא שאנשי הביטחון עוברים ושואלים על כל תיק למי הוא שייך, תיק שלא נמצא בעליו נלקח למשרד הביטחון, מיוזעו היה צריך לצאת, המתין עד שעבר איש הביטחון ושאל, השיב בחיוב שהתיק שלו, יצא לרגע, כשחזר גילה שהתיק עם הכסף לא נמצא, פנה למשרד לברר ואכן התברר שעבר אחריו עוד איש ביטחון שבדק ושאל של מי התיק ולא נענה והנה התיק, הוא פותח את התיק ומגלה שהכל נמצא חוץ מהכסף, האם הוא חייב לשלם על כך? יש לחייב את השומר כיון שנחשב לפשיעה.

מקורות ונימוקים: השו"ע חו"מ (רצא,א) שומר חנם חייב בפשיעה ושמירת כסף נתבאר בפת"ח (שאלה,ב), שבנק וכיו"ב הוי שמירה מעולה ופחות מכך הוי פשיעה, ואף שתחילתו בפשיעה וסופו בגניבה או באונס כ' הפוסקים בריש הגימון שחייב, והגה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א הוסיף עפ"י מס' עירובין נד: מעשה ברבי אליעזר בן פדת שהיה יושב ועוסק בשוק התחתון של ציפורי וסדינו מוטל בשוק העליון של ציפורי ופירש"י באהבתה תשגה תמיד בשביל אהבת התורה תעשה עצמך שוטה ופתי ומשמע שמי שמניח חפציו והולך לו נחשב לעושה מעשה פתי.

א) משכיר את רכבו בשחור ועושה תנאי עם השוכר אם לא תהיה תאונה תשלם לי ואם תהיה תאונה רגע לפני זה יהיה מתנה משום שהביטוח לא מכסה על שכירות בשחור האם רשאי? ב) הזיק רכב שעלות תיקון הנזק עולה יותר ממחיר הרכב כולו האם רשאי לשלם לו רק את מחיר הרכב? ג) סגר את מכונית חברו כשהמפתחות בפנים והוצרכו להביא פורץ האם חייב בנזק? ד) האם יש איסור "לא תהיה לו כנושה" גם על הערב? ה) השתתף בהגרלה על דירה והודיעו לו שזכה אולם לאחר פטירתו הדירה חוזרת לארגון האם הוי אונאה? פניני דחיי:

א) הנותן מיחם חשמלי לתיקון אצל גוי האם צריך להטבילו שהרי עשה בו מעשה אומן? ב) גביע לקידוש העשוי ממזונות ולאחר הקידוש אוכלו האם יכול לקדש בו והאם צריך לברך על אכילת הגביע? ג) האם מותר למכור משקאות על שפת הים שמכרכים עליהם כשהם ערומים? ד) אדם שזרק את חברו כשהוא לבוש בגד ים לבריכה והתברר שהיה לו נכיס פלאפון וניזק האם חייב? ה) אדם שלא שומר טהרת המשפחה האם מותר להתפלל שיפקד בזש"ק?

תשובה דזוזי:

הוצרך לשכור דירה ל-10 ימים ומצא אדם שהיה מוכן להשכיר ל-10 ימים בתנאי שישלם לו מחיר של חודש שלם, והוצאות גמ"ח על המשכיר, הלה שכר, אולם התשלום ששילם בעה"ב על המים והחשמל של השוכר היה גדול ממה ששילם השוכר על חודש שלם (מחמת שהשאייר השוכר מזגן דלוק וברז פתוח 24 שעות) האם רשאי לתבוע את השוכר? ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א שיש לחלק בין השימוש במזגן שהנהלה הוא שמשאירים אותו דלוק אף אם יוצאים מהבית בכדי שכשישוב לבית רענון, לבין שימושים אחרים כגון גז מים וחשמל יש לו חיוב לשלם על כל הפער בין מה שהיה צריך להשתמש לבין מה שהשתמש בפועל כיון שאומדנא היא שהמשכיר לקח בחשבון תשלום עד גובה השכירות ולא יותר וכ"ד הגה"ג שלמה שעיו שליט"א.

תשובה דחיי:

האם מותר להשהות כלים חדשים שאינם טבולים בבית, או שחוששים לתקלה? ת. השיבנו הגה"ג יצחק חיים פוס שליט"א עפ"י מה שנתבאר ברמ"א יו"ד (קכטז) אע"פ שאסור להשתמש עם כלי שאינם טבול מכל מקום המאכל לא נאסר ובבה"ל או"ח (שכג,ז"ה מותר) ביאר את החילוק בין כלי טמא שאסור להשהות לבין כלי שאינם טבול שבכלי טמא החשש הוא שיאכל תרומה שתיטמא עיי"ש, ואף שיש מחירים שלא להשהות (פמ"ג משב"ז,ה) מכל מקום המנהג להקל, ואם משהה לזמן ארוך ראוי לציין על הכלי שהוא טעון טבילה.

נשגור קמיה מרנן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עמנו, ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב דוד אסולין. לגה"ג הרב אשר חנניה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. לגה"ג הרב אברהם בן חיים. לגה"ג הרב שלמה שעיו. לגה"ג הרב שריאל רזונברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה. לגה"ג הרב ישעיהו רוטנברג. לגה"ג הרב מנשה שוע, לגה"ג הרב יצחק חיים פוס. לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניאן. לגה"ג הרב אליהו בר שלום. לגה"ג הרב ירון אשכנזי שליט"א.

בברכת "עוד יבונן בשיבה" להגדיל תורה ולהאדירה

שאלות ותשובות לגליון פניני הדף מס' 86

קטן שהזיק אינו חייב לשלם אף לשיגדיל ומוכה כן מלשון המשנה שבעבד ואשה שחבלו חייבים לאחר שתתגרש או ישתחרר, אבל קטן לא נזכר שחייב והגה"ג הרב דוד אסולין שליט"א הביא שלדעת הרמ"א או"ח (שמג) טוב שיעשה תשובה, ובס"ח (תרצב) כ' שחייב לשלם לכשיגדיל ולעשות תשובה ומרן הגה"ג פוסק הדור הגרע"י שליט"א ביבי"א (ח,ח"מ, ו), האריך בזה והעלה שעפ"י האריז"ל ממידת חסידות יש לשלם לכשיגדיל, והגה"ג מורינו הרב יצחק זילברשטיין ציין לפת"ש יו"ד (קסאג), שאם אינו חייב בדיני אדם וסבור שכך חייב יש להודיעו. ש. אדם שקנה מניות ויש לו יותר מ-50% בחברה המשוקת אייפונים ואינטרנט שאינו חסום האם צריך לפרוש?

ת. השיבנו הגה"ג משה חליוה שליט"א עפ"י מש"כ הפוסקים או"ח (תמ) לגבי חמץ המושקע במניות יש לחלק אם יש לו חלק שבקבלת ההחלטות יש לו השפעה הרי הוא נחשב לבעלים ומסייע לדבר עבירה ואם חלקו אינו משפיע על קבלת ההחלטות אין חייב לפרוש, ובדור שלנו שפשה נגע המספחת יש למחות בכל אחד שנותן יד להפצת המכשירים הטמאים.

ש. אדם שיש לו אפשרות או להלכין פני חברו רבים או למות, כמה עליו לבחור?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם חיים הרש שליט"א עפ"י התוס' סוטה (:) שתמה מדוע לא מנו חז"ל את הלבנת פנים בכלל ג' עבירות שיהרג ואל יעבור ותי' שרק דברים המפורשים בתורה מנו חז"ל אבל הלבנת פנים אינה מפורשת ומשמע שזה חיוב גמור אולם הגה"ג יצחק חיים פוס שליט"א הביא את דברי המאיר ברכות (מג) שגמ' זו שיפיל עצמו לכבשן האש היא "דרך צחות", ובמנחת שלמה (אז), כ' שדעת כל הפוסקים מלבד המאירי שזה חיוב, והגה"ג אליעזר יחיאל קונשטט שליט"א כ' שכיון שמהרמב"ם דעות (ו,ה) משמע שהוא עוון גדול אבל אינו חיוב גמור שהרי לא לוקין עליו וא"כ הוי ספק נפשות להקל. ש. קטן ששכר משקפים לחברו ובא אביו שאינו יודע את ההלכה שקטן שהזיק פטור ורוצה לשלם האם צריך להודיע לו שהוא פטור מן הדין?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א עפ"י השו"ע חו"מ (תכד,ח) (ושמטג, ו)צוג,א

ש. עובד במאפיית מצות שהכריז: אני לש לשם השבת חובות במס הכנסה, האם זה לעיכובא?

ת. השיבנו מורינו הגה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א עפ"י המבואר בבה"ל או"ח (לה,ח) לגבי כותבי סת"ם אם כוונתם גם לשם מצוה וגם לשם ריוח נחשב לעוסק במצוה וכן בשופר כ' הא"ר (תקפט,ח) אם תקע להתלמד ולצאת י"ח יצא, ולכך יש לחלק אם כוונתו היתה להריוח בלבד אין למכור המצות בחזקת מהודרות משא"כ אם התכוין גם לכסות המינוס וגם לשם מצוה יש להכשיר. ש. אדם גנב רכב ששכרו אותו והשיב בתום ימי השכירות, האם פטור מלשלם על שכירות הרכב?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (שסג,ג) הגוזל בהמה ורכב עליה והחזירה לבעלים אע"פ שעבר בל"ת אינו חייב לשלם כלום, שהרי לא הפסידה ולא הכחישה, וכל זה בגונב קרן אולם בנידו"ד שגנב רכב המיועד לשכירות הוא גנב פירות ודמי לדר בחצר המיועדת לשכירות, שחייב לשלם וה"ג.

ש. שבת חתן שאוכלים באולם וישנים בבית האם רשאי הבעל להדליק נ"ש בברכה בבית ושאתו תדליק באולם בברכה?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מה שכ' בשו"ת רב פעלים (ב.ג.) ובתול"ש (עח) שהבעל יכול להתחלק מאשתו, ולהדליק בברכה בחדר השינה לפני שאשתו תדליק בחדר האוכל בברכה, אולם בבא"ח (נח, שב) חזר בו וס"ל שלא יברך וכ"כ בשו"ת יחו"ד (בלב) שרק אחד מהם יברך. ש. האם מותר לכהן לשכב במיטת ברזל שנפטר על גבה אדם בבית החולים שהרי המיטה נהפכת לאבי אבות הטומאה?

ת. השיבנו הגה"ג משה הכהן רטמן שליט"א עפ"י השו"ע יו"ד (שסט) הרמ"א הביא ב' דעות י"א שכוהנים אסורים להיטמא לחרב שנטמא במת שהרי הוא כחלל, ויש מקילין ונהגו להקל, וביותר עפ"י דעת האג"מ הסובר שיש לחלק בין מיני מתכות ויתכן שעל מתכת של ימינו לא דברו חז"ל וביותר אם אינו יודע בוודאות שבמיטה זו נגע מת יש להתיר מספק. ש. האם אדם שמחמיר בשרויה מצטרף לזימון עם מי שלא מקפיד על שרויה או קטניות?

ת. השיבנו הגה"ג מאיר סנדר שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע או"ח (קצו) ובמ"ב (י) אם ישבו ב' בני"א לאכול א' מהם חלבי וא' מהם בשרי אם אכלו לחם לפני כן מצטרפים לזימון, ואם א' אכל פיצה וא' בשרי יכול לזמן מי שאכל את החלבי כיון שהוא יכול לאכול בשר ולא הבשרי שאינו יכול לאכול חלבי, ולפי"ז בקטניות ודאי מצטרפים מחמת המצה, ובשרויה יש לתת את הזימון למי שאוכל שרויה, וכן שמע מהגר"א פישר שליט"א מו"ץ העדה החרדית. ש. שכר רכב וחתם על מסמך שמחייב אותו לשלם השתתפות עצמית על כל

נוק שיקרה, ואכן הרכב נשרט אולם הוא לא הביא לחברה לתקנו אלא תיקן אותו באופן עצמאי האם נקרא גולן? ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א עפ"י השו"ע חו"מ (צהו), נחלקו הפוסקים האם יכול המזיק לתקן או הניזק, ומכיון שבלקחת רכב והשבתו כמות שהיה מתקיים התנאי, מועיל ובלבד שלא יתקן באיכות פחותה ממה שהם מתקנים, וידוע מנהג החברות השכרה שמבקשים את עלות התיקון ומניחים את השריטה כמות שהיא. ש. ראש ישיבה ואברך שעומדים בתור לכונן האם יש ענין להקדים את הראש ישיבה אף שלאחר מכן הולך לעסקים?

ת. השיבנו הגה"ג בנימין ג'ייקוב שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (טו) בדין קדימת ת"ח נאמרו בראשונים ב' טעמים א. מפני ביטול תורה ב. כבוד התורה עדיף, הרמ"א הביא את הטעם של ביטול תורה ולפי"ז יש להקדים את האברך על פני הר"י אולם נתיי"מ והתומים ועוד פסקו כהטעם של כבוד התורה עדיף ולפי"ז יש להקדים את ראש הישיבה אף שהולך לעסקים ואף שאין דין ת"ח בזה"ז הפת"ש (א) כ' שלענין זה יש דין ת"ח בכדי לרומם את כבוד התורה.

ש. עובד במסעדה שראה עכבר נוגס מהאוכל האם רשאי למוכרו אף שקשה לשכחה?

ת. השיבנו הגה"ג ירון אשכנזי שליט"א עפ"י הגמ' הוריות (ג) מאכל שנגסו ממנו עכברים קשה לשכחה ובס' שמירת הגוף והנפש (א, טז) הביא את מח' הפוסקים אם כל המאכל או רק חלק ממנו נאסר, והאיזנא שאנשים נגעלים מלאכול דבר שחלק ממנו בא במגע יש להודיע זאת לקונים, ומעשה במאפיה שנפל עכבר גדול לתוך שמן רותח וטיגנו סופגניות ומכרו לאלפים ורבבות ובודאי שזוהי פשיעה. ש. רב שבא אליו אדם ושאל שאלה לפני שברך השואל ברכות התורה האם רשאי הרב לענות לו?

ת. השיבנו הגה"ג יוסף שלמה עבאדי שליט"א עפ"י מש"כ הרמ"א או"ח (מזד) שרב יכול לפסוק דין בלי נתינת טעם כיון שאינו דרך לימוד, והגר"א מחמיר בהרהור בד"ת וגם באמירת דין לפני בה"ת כיון שמהרהר בפסק הדין ולפי"ז אם עונה "כשר" או "טרף" או "מותר" או "אסור" אין חשש של הרהור ולכו"ע מותר. ש. מאפיה שבטעות אפו בצק חלבי והבורקס צורתו ריבוע, האם מותר להם למכור זאת? ת. השיבנו הגה"ג חיים שירי שליט"א עפ"י המבואר ביו"ד (צז) פת"ש (ג) בשם המהר"ט לאסור למכור זאת לרבים אף אם נאפה בשוגג ואפי' אם רוצים לשנות לאחר האפיה אין היתר למוכרו בשוק ובדרכ"ת (כא) כ' שלא יעזור פתק שירשמו על המאכל עיי"ש. ש. בר מצרא שרוצה לקנות את הקרקע הסמוכה לדירתו, אולם מתכוין למכור את דירתו מיד כשיקנה את הדירה השניה, האם יש לו דין של ב"מ?

ת. השיבנו הגה"ג צבי שרלין שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (קעה, טו) ובפת"ח שותפות (יא, מד) אם רוצה למכור את שלו ולקנות את המיצר אין לו זכות של בר מצרא הוא משום ועשית הישר והטוב בכדי שיהיה לו בית סמוך לביתו וכיו"ב וכ"ד הגה"ג דוד אסולין שליט"א. ש. לחם שחרטו עליו שם ה' היאך יבערנו? ת. השיבנו הגה"ג משה כהניאן שליט"א עפ"י מה שכ' השו"ע או"ח (תמה) מצוות ביעור חמץ בשריפה או מפוררו בים או זורה לרוח ואף שהמנהג בשריפה בכה"ג שאינו יכול לשרוף ככר זו ישפוך עליה אקונומיקה וכיו"ב ועי"כ יפסלו מאכילת כלב. ש. מרצה בשבת ואחד השומעיים הוציא עט ודף והחל לרשום האם מותר לו להמשיך בהרצאתו? ת. השיבנו הגה"ג אשר חנניה שליט"א עפ"י מה שכ' בספרו שערי יושר (ב, ס) שיש לו להורות שאסור לכתוב ואם אינו שומע לו יפסיק את דרשתו מכיון שבדיבורו הוא מסייע לדבר עבירה.

כל הזכויות שמורות למערכת.

• **בחירה:** מעשה בקבוצה שעמדה על גשר והביטה לעבר הנהר הזורם תחת הגשר, למטה היה אדם שאינו יודע לשחות שהסתבך בנהר ועמד לטבוע, כל אחד ניסה את חכמתו, א' הביא חבל אבל התברר שהוא קצר מדי, השני החליט שזה הזמן ללמדו שחיה, לפתע ראו אדם קופץ לתוך הנהר, וכשהתעשת שחה לעבר הבחור שעמד לטבוע והצילו, כולם הסתודדו איזה צל"ש צריך המציל לקבל, אולם כשעלה מהמים לעבר הגשר בפנים זעופות ושאל מי הפיל אותי החלו הדעות להשתנות האם מגיע לו פרס? אשרי מי שעושה את המצוות מתוך בחירה. • **חיוך:** אם היית מציע לאדם הנוסע ברכב שאינו ממוזג ביום קיץ חם או כוס קולה קרה או חיוך לבבי האדם יעדיף את כוס הקולה אולם חז"ל גילו לנו שעדים לחייך לו מאשר להשקותו "גדול המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב". • **ערב:** במעמד תנאים של בן לא' מגדולי הדור אמר הגה"ג הרב ואזנר שליט"א: "אני ערב שהחתן יודע את כל הש"ס" אמר אבי החתן זה לא חכמה כידוע אם אין ללווה מה לשלם באים לערב. ***חשבון נפש:** מעשה בבעל "סופר" ענק שראה שהתנועה בחנות גדולה אך הריחוחים רחוקים מלבוא הוא פנה לרואה חשבון הלה הורה לו לשים מצלמות הוא התקין 16 מצלמות אך לשוא הוא פנה חיועץ שהורה לו לשים תצפית על פתח החנות 24 שעות ואכן זה עבד, התברר שהערבים שעשו משלוחים היו ממלאים ארגזים לבני משפחותיהם, כך היצה"ר מתחת לאפינו גונב לנו את המצוות. **נדה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם**

לעילוי נשמת אבינו, מורה זרננו,

הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל

לע"ז מוה"ר יוסף צבי הרש בן אברהם חיים זללה"ה מק"ק לופן- נתניה. הונצח ע"י בנו הגה"ג אברהם חיים הרש שליט"א

הזוכה בהגרלה ע"ס 100 ₪ הוא:

הרה"ג מרדכי שינדלר שליט"א (ירושלים)

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות.

ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים

בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ, ולכל

המצטרפים אליהם.

ברכת חילכם לאורייתא! מערכת "פניני הדף".

תשובות ניתן לשלוח לפקס מספר 02 5817174

או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

pninyhadaf@gmail.com

גליון זה נודב לרפואתו המהירה של הילד

יאיר בן מיכל ה"ו בתושח"י אמן